

MINUSTAKO PÄIVÄHOITOYRITTÄJÄ-

Selvitys yksityisen päiväkodin perustamistoimenpiteistä

Kantoluoto Sanna

Opinnäytetyö, kevät 2014

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK) +

lastentarhanopettajan kelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Kantoluoto, Sanna. Minustako päivähoitoyrittäjä- Selvitys yksityisen päiväkodin perustamistoimenpiteistä. Kevät 2014, 43 sivua. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Järvenpää. Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan kelpoisuus.

Tämä opinnäytetyö on laadullinen selvitys. Työn tavoitteena on tehdä selvitys niistä seikoista, jotka päivähoitoyrittäjyydestä haaveilevan on hyvä ottaa huomioon ennen yrityksen perustamis- ja liiketoimintasuunnitelman laatimista. Selvitykseen kerätyt tiedot voidaan myöhemmin hyödyntää, kun tehdään kattavaa liiketoimintasuunnitelmaa. Opinnäytteen tutkimuskysymykset ovat: onko pienelle, laadukasta päivähoitoa tuottavalle yksityiselle päiväkodille kysyntää? Millaisia asioita vanhemmat arvostavat päivähoidossa?

Opinnäytetyötä varten on haastateltu kuutta päivähoitoikäisen lapsen vanhempaa ja kuultu Tuusulan kunnanvaltuuston puheenjohtajaa kunnan suhtautumisesta yksityiseen päivähoidontuottajaan. Vanhempien haastattelut tehtiin lomakehaastattelulla yksilöhaastatteluna.

Selvityksessä käy ilmi, että pienelle päiväkodille on tilausta. Vanhempien toiveet liittyen hyvään varhaiskasvatukseen ovat lapsen yksilöllinen huomioiminen lapsilähtöisesti pienissä ryhmissä, turvallisen ja tavallisen arjen kokemuksia tuottavassa päiväkotiympäristössä. Selvityksessä selviää myös se, että Tuusulan kunta suhtautuu myönteisesti yksityiseen päivähoidon tuottajaan.

Asiasanat: päivähoito, yksityinen päivähoito, sosiaalialan yrittäjyys, työhyvinvointi, välittämisen pedagogiikka

ABSTRACT

Kantoluoto, Sanna. Spring 2014. On the road to entrepreneurship. Thoughts on the establishment of a private day-care centre. Spring 2014, 43 pages. Language: Finnish. Diaconia University of Applied Sciences, Järvenpää. Social Services, Social Services (UAS) + kindergarten eligibility.

This thesis is a qualitative study.

The aim was to make a clarification on the facts which are needed when the dream is to build one's own private day-care centre. These facts must be taken into account before startup and a business plan.

For this thesis it was important to find out about the facts which make high quality day-care and therefore the thoughts of the parents had to be surveyed. The parents were interviewed individually in public places so there was no need for the permission.

The research shows that a small unity is needed. Parents' wishes in relation to good early childhood education are taken into account, if the child is treated individually in small groups in a safe environment.

Keywords: day-care, private care, social entrepreneurship, professional well-being

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	8
3 PÄIVÄHOITO	10
3.1 Päivähoitoa ohjaavat lait.....	10
3.2 Lapsi päivähoidossa	11
3.3 Varhaiskasvatussuunnitelma ja kasvatuskumppanuus	12
3.4 Päiväkotiympäristö lapsen kasvua tukemassa	15
3.5 Välittämisen pedagogiikka ja pedagoginen rakkaus	18
3.6 Lapsen päivähoitopäivä.....	19
4 PÄIVÄKOTIYRITTÄJYYS	21
4.1 Toimintaa ohjaavat lait ja säädökset	21
4.2 Yrityksen perustamiseen liittyvät mahdollisuudet ja riskit	22
4.3 Asenteella kohti yrittäjyyttä	23
4.4 Liiketoimintasuunnitelma ja SWOT-analyysi.....	24
4.5 Työhyvinvointi.....	25
5 PÄIVÄKOTI SINISEN KAMMARIN PERUSTAMISEDELLYTYKSET	27
5.1 Selvityksen toteuttamisesta ja haastattelutuloksia.....	27
5.2 Päiväkodin ympäristö	30
5.3 Päiväkodin ja ryhmän koko.....	31
5.4 Päiväkodin toiminta	32
5.5 Päivähoitohenkilöstön suhtautuminen lapseen.....	33
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	35
7 POHDINTA	37
LÄHTEET	40
LIITE 1	43

1 JOHDANTO

Päivähoito ja varhaiskasvatuksen toteutus ovat säännöllisin väliajoin julkisen keskustelun aiheena. Suuret ryhmäkoot ja laitostmainen hoito tuntuvat olevan kasvava trendi päivähoidossa. Opinnäytetyötäni ideoidessani pohdin, onko suuntaus ainoastaan hyvä.

Koska yrittäjyys ja varhaiskasvatus kiinnostavat minua, päätin yhdistää nämä kaksi ja selvittää, olisiko mahdollista toteuttaa päivähoitoa pienessä yksikössä yrittäjänä niiden arvojen mukaisesti, jotka tuntuvat tärkeiltä.

Millainen varhaiskasvatusympäristö on vanhemmista hyvä? Kartoittaakseni vanhempien toiveita haastattelin kuutta päivähoitoikäisen lapsen vanhempaa. Haastateltujen vanhempien lasten iät vaihtelivat vauvaikäisestä esikoululaiseen. Haastattelulomakkeen kysymykset laadin siten, että ne liittyivät päiväkodin ympäristöön, toiminnan laatuun ja henkilökunnan toimintaan.

Haastattelujen tulosten ja teoratiedon tarkastelun lisäksi minulle tarjoutui myös tilaisuus kuulla Tuusulan kunnanvaltuuston puheenjohtajaa Tuija Reinikaista. Hän valotti Tuusulan kunnan suhtautumista yksityisen päivähoidon tuottajiin ja kertoi kunnan yleisestä päivähoidon tilanteesta. Mahdollisena yrittäjänä minua kiinnosti tieto siitä, mitkä mahdollisuudet minulla olisi toimia päiväkotiyrittäjänä Tuusulassa: olisiko toiminnalle kysyntää?

Opinnäytetyöni on laadullinen selvitys siitä, miten lähdetään tekemään perustamissuunnitelma, joka tulevaisuudessa voidaan jalostaa kattavaksi liiketoimintasuunnitelmaksi. Tuolloin yrittäjyyden idean tarkentuessa muotoutuu toiminta-ajatus ja liikeidea sekä lopuksi yrityksen liiketoimintasuunnitelma. Tämä opinnäytetyö ei sisällä yrityksen liiketoimintasuunnitelmaa.

Rahoituksen seikkaperäisen selvittämisen osuus on rajattu työstäni pois, käsittelen aihetta yleisellä tasolla. Päätin, että tämä osuus kuuluu opinnäytetyön ulkopuolelle samoin kuin esittely eri yritysmuodoista. Opinnäytteeni tarkoitus on toimia alkuaskeleina yrittäjyyteen suuntautumisessa.

Yrittäjyysosioon liitin työhyvinvoinnin pohdinnan, sillä mielestäni tämän tulee kuulua tulevan yrittäjän mielenkiinnon kohteisiin. On tärkeää miettiä sitä, miten omalla toiminnallaan voi lisätä myös muiden työssä viihtymistä.

Näistä elementeistä rakentuen opinnäytetyöni tavoitteeksi muodostui laatia selvitys siitä, mitä päivähoitoyrittäjyydestä haaveilevan voisi olla hyvä pohtia ennen yrittäjäksi ryhtymistä. Työssäni huomioin vanhempien ajatuksia siitä, mitä heidän mielestään on hyvä päivähoito ja millaisia asioita he arvostavat päivähoidossa. Uskon, että näitä ajatuksia kuunteleva päivähoidon yrittäjäksi aikova ja lapselleen hoitopaikkaa etsivä vanhempi mitä todennäköisimmin kohtaavat.

Valitsemani aiheen avulla koen vahvasti voivani syventää omaa asiantuntemustani. Muuttuvassa yhteiskunnassa varhaiskasvatuksen rooli muuttuu, mutta pienillä teoilla voidaan luoda parempaa arkea. Arki saattaa väsyttää, kyllästyttää ja uuvuttaa. Arki on kuitenkin elämää juuri sellaisenaan, todellisinta ja aitoa.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

Kiinnostus opinnäytetyöni aiheeseen syntyi toiveestani tulevaisuudessa perustaa yksityinen päiväkot. Yrittäjyys ja varhaiskasvatus kiinnostavat ja nämä kaksi yhdistämällä päätin selvittää, voisinko toteuttaa päivähoitoa pienessä yksikössä yrittäjänä niiden arvojen mukaisesti, jotka koen tärkeiksi lapsia hoidettaessa. Niinpä aloitin opinnäytetyöni suunnittelun ajatukseni perustaa pieni päiväkot, joka tuottaa laadukasta varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatus - osioon kokosin niitä seikkoja, jotka vaikuttavat lapsen hyvään hoivaan ja hoitoon. Varhaiskasvatussuunnitelma ja kasvatuskumppanuus luovat päivähoitotyöhön raamit ja siksi ne on valittu myös opinnäytetyöhöni.

Lähdin työstämään opinnäytetyötäni hankkimalla teoretietoa yrittäjyydestä varhaiskasvatusalalla. Halusin luoda selkeän kuvan siitä, miten varhaiskasvatuksen yrittäjänä ja millaisilla toimenpiteillä voisin vastata vanhempien päivähoitoa toteuttamista koskeviin toiveisiin ja sen, mitä pitää ottaa huomioon, kun lähtee sosiaalialan yrittäjäksi.

Tutkimuskysymykseni ja kiinnostukseni kohde on se, onko pienelle, laadukasta päivähoitoa tuottavalle yksityiselle päiväkodille kysyntää ja se, millaisia asioita vanhemmat arvostavat päivähoitossa. Kohtaavatko heidän toiveensa ensinnäkin nykyiset kunnalliset toimintatavat ja toisaalta voiko yrittäjänä vastata heidän ajatuksiinsa hyvästä tavasta toteuttaa päivähoitoa?

Päivähoitoyrittäjyydestä on tehty melko vähän tutkimuksia. Valitsin kaksi työtä, joita tarkastelen seuraavaksi lähemmin. Tämän lisäksi tarkastelin opinnäytetyötä, joka on aihealueeltaan omastani poikkeava. Viivi Lähteen ja Ilja Miskalan työssä Cafe Muisto yrittäjyyttä lähestytään hieman samoin kuin mihin omassa työssäni pyrin. Työ on julkaistu keväällä 2012 Helsingin Diakonia-ammattikorkeakoulusta. Lähde ja Miskala käyvät erittäin tarkasti läpi yrityksen perustamiseen liittyvää teoriaa läpi työssään. Tavoitteena heillä on perustaa sosiaalinen yritys. Opinnäytetyö on perustamissuunnitelma, jonka voi myöhemmin jalostaa liikeideaksi.

Diakonia-ammattikorkeakoulussa on vuonna 2012 julkaistu Raita Kosken tekemä opinnäytetyö, jossa tavoitteena on ollut kristillisiin arvoihin pohjautuvan päiväkodin toimintaedellytysten kartoittaminen Tuusulan Jokelaan ympäristöanalyysin avulla. Tutkimusaineisto kerättiin kahdella kunnan virkamiehelle tehdyllä teemahaastattelulla sekä vanhempien ryhmähaastattelulla. Tuloksena selvisi muun muassa kunnan myönteinen suhtautuminen yksityisen päiväkodin perustamiseen sekä se, että vanhempien odotukset ja toiveet vastasivat päiväkodin kristillisten arvojen kanssa. Päiväkoti perustettiin vain teoriassa, mutta tutkimuksen mukaan se täydentäisi päivähoitopaikkojen vajausta kunnassa. Kosken selvityksessä tavoitteena oli noin 100 lapsen päiväkodin perustaminen.

Satakunnan ammattikorkeakoulussa julkaistu Reetta Alangon ja Katja Ihanamäen opinnäytetyö vuodelta 2012 "Päiväkoti Riemula" kertoo teoriassa erityishoitopalveluita tarjoavan yrityksen perustamisesta. Opinnäytetyön lähtökohtana oli halu laadukkaan päivähoidon tarjoamisen ja yrittäjyyden yhdistäminen kannattavaksi liiketoiminnaksi. Selvityksessään Alanko ja Ihanamäki käyvät kattavasti läpi kaiken mahdollisen yrittämiseen liittyvän. Heidän työnsä on selkeä kuvaus kaikista niistä toimenpiteistä, jotka aloittavan yrittäjän on otettava huomioon. Tässäkin työssä päiväkotia perustettiin teoriassa. Päiväkoti suunniteltiin yhdelle ryhmälle, 16 lapselle, joista kuusi lasta olisi erityistä tukea tarvitsevaa.

Yhteenvetona voi todeta ensinnäkin sen, että yksityisen päiväkodin perustamista on kannatettu sekä vanhempien että kunnan tai kaupungin puolelta. Työni merkityksellisyys löytynee myös siitä, että tavoitteena on laadukkaan hoidon tarjoaminen pienessä yksikössä. Toiseksi voin todeta, että koska yrityksen perustamiseen vaaditaan melko tarkkaa selvitystyötä, on tämän selvityksen aloittaminen opinnäytetyöllä eteenpäin vievää.

3 PÄIVÄHOITO

Tässä luvussa keskeisiä teoreettisen viitekehyksen rakennusosia ovat varhaiskasvatussuunnitelma ja kasvatuskumppanuus, päiväkodin toimintaympäristöt sekä välittämisen pedagogiikka varhaiskasvattajien asenteena. Toimiva ja turvallinen ympäristö, jossa välittävä henkilöstö pyrkii lapsen kokonaisvaltaiseen kohtaamiseen, antaa perustan lapsen hyvälle kasvulle päiväkodin seinien sisällä. Mirjam Kallandin mukaan hyvän päivähoidon tunnistaa siitä, että ryhmät ovat pieniä ja pysyviä ja hoitajat hyvin koulutettuja ja hoidossa olevaan lapseen sitoutuneita. Vuorovaikutus lapsen ja hoitajan välillä on sensitiivistä. Hoitajat puuttuvat aktiivisesti myös lasten keskinäiseen vuorovaikutukseen, jokainen lapsi on yhtä tärkeä ja arvokas eikä kukaan jää yksin. (Kalland 2011, 169–170.)

3.1 Päivähoitoa ohjaavat lait

Laki lasten päivähoidosta (36/ 1973) määrittelee päivähoidon tehtäväksi muun muassa vanhempien tukemisen lasten kasvatustehtävässä. Päivähoidon tulee edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä ja tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet. Laki määrittelee päivähoidon järjestämisestä päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi päivähoitoa voidaan järjestää leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana. Kunta on lain mukaan velvollinen päivähoidon järjestämiseen. Laki määrittelee myös yksityisen päiväkodin toimintaa. Yksityisen päivähoidon tulee täyttää kaikki ne vaatimukset mitkä on asetettu myös kunnalliselle päivähoidolle. (Laki lasten päivähoidosta 1973.)

Asetus lasten päivähoidosta (239/1973) määrittelee ammattitaitoisen varhaiskasvatushenkilöstön riittävän määrän päivähoitoyksikössä riippumatta siitä, onko hoitotaho kunnallinen vai yksityinen päiväkot. Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005) määrittelee tarkemmin henkilöstön koulutusvaatimukset. Laki lasten kanssa

työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) on merkityksellinen henkilöstöä valittaessa.

Lisäksi lastensuojelulaki (417/2007) sekä laki kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996) asettavat omat vaatimuksensa työhön.

3.2 Lapsi päivähoidossa

Jokainen lapsi on oikeutettu hyvään lapsuuteen. Jokaisen päivähoidossa olevan lapsen tulisi saada kokemus laadukkaasta päivähoidosta. Laadun kriteereitä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, onko varhaiskasvatus ja päivähoitojärjestelmä rakennettu ensisijaisesti aikuisten tarpeisiin ja toiveisiin vai näkykö lapsuuden erityisyys päiväkodeissa ja henkilökunnan toiminnassa. (Kalliala 2012, 12,15,10.) Aikuisen läsnäolo ja hymy tai nyökkäys juuri oikeaan aikaan on pieni, helposti toteutettava teko. Huomion merkityksellisyys on kuitenkin lapselle valtava. Lapsi saa kokemuksen huomatuksi tulemisesta. Aikuinen on saatavilla lasta varten, mikäli lapsi tätä tarvitsee. (Kalland 2012, 60.)

Parhaimmillaan varhaiskasvatuksen arki luo hyvän ympäristön kasville, kehitykselle ja oppimiselle. Korjaavien kokemusten tuottaminen niitä tarvitseville lapsille on tunnusomaista hyvälle päivähoidolle. Lapsen on mahdollisuus sitoutua toimintaan ja saada myönteistä, aitoa palautetta onnistumisestaan ja omasta itsestään. (Välivaara i.a.)

Mirjam Kallandin (2012, 49.) mukaan lasten hoidon järjestämiseen liittyy monenlaisia tunteita ja myyttejä tosiasioiden lisäksi. Päiväkodissa hoidossa olevan lapsen ja hänen hyvinvointinsa tulisi olla keskiössä päivähoitoa mietittäessä. Lapsen tulee saada tuntee olonsa turvalliseksi ja hoivatuksi viihtyisässä, leikkiä ja oppimista tukevassa kasvuympäristössä. (Kalland 2012, 49). Päiväkodeissa on tilanteita, jolloin arki katoaa jonkinlaiseen kaaokseen. Tällöin on vaikea puhua laadukkaasta ja hyvästä päivähoidosta. Varhaiskasvatuksen dosentti Marjatta Kallialan mukaan käy liian usein niin, että

lapsen ääni jää kuulumattomiin, moni pieni jää kiireen jalkoihin ja vain selviytyy hoitopäivästään, kun aikuiset eivät kohtaa lasta. (Kalliala 2012, 36.)

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman määritelmän mukaan varhaiskasvatus on pienten lasten elämänpiireissä tapahtuvaa tavoitteellista kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka päämääränä on edistää lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. (Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma 2005, 11.) Työn suunnitelmallisuuden tavoitteena tulisi olla lapsen paras, johon sekä lapsen vanhemmat että häntä hoitava kasvatuksen ammattilaisten joukko kasvatuskumppanuudella pyrkivät. (Helenius & Korhonen 2005, 56.)

3.3 Varhaiskasvatussuunnitelma ja kasvatuskumppanuus

Varhaiskasvatussuunnitelma uudistui 2000-luvun alussa. Varhaiskasvatus haluttiin yhdenmukaistaa samanlaatuiseksi riippumatta kunnasta tai päiväkodista. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma laadittiin vuonna 2003 ja tarkastettu versio ilmestyi vuonna 2005. Varhaiskasvatuksen keskeinen sisältö muodostui suunnitelman mukaan seuraavista osa-alueista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 5.)

- Matemaattinen orientaatio
- Luonnontieteellinen orientaatio
- Historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio
- Esteettinen orientaatio
- Eettinen orientaatio
- Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

Tarkoituksena ei ole oppiaineiden sisältöjen opiskelu vaan lapsen kiinnostuksen herättäminen ja valmiuksien hankinnan aloittaminen. Kasvattajan tehtävänä on olla tietoinen lapsen kehitysvaiheista ja hänellä tulee olla taito muokata sisältöalueita. Myös lapsen kiinnostuksen kohteet ja tarpeet tulee huomioida toiminnan suunnittelussa. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaan kaiken toiminnan tulee perustua oikeakielisyyteen ja vuorovaikutukselliseen

kohtaamiseen lasten kanssa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 26–27.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta kunta laatii oman varhaiskasvatussuunnitelman. Suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon kunnan omat linjaukset, strategiat ja tavoitteet. Poliittisten päättäjien sitoutuminen kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan on merkityksellistä, sillä vain näin voi toteutua suunnitelman toteutumisen takaaminen. Kunnallisen suunnitelman pohjalta jokainen päivähoitoyksikkö laatii oman varhaiskasvatussuunnitelmansa ja tämä on kunnan suunnitelmaa yksityiskohtaisempi. Siinä kuvataan yksikön varhaiskasvatuksen lähtökohdat toteutuksineen arjen kasvatuskäytännöissä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 8 – 9.) Lisäksi jokaiselle lapselle tehdään lapsikohtainen hoito- ja kasvatussuunnitelma tukemaan lapsen yksilöllisyyttä kasvussa, kehityksessä ja oppimisessa. Suunnitelma nähdään keskeisenä työvälineenä päivähoidossa. Varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä vanhempien kanssa ja suunnitelman toteutumista käytännössä arvioidaan säännöllisesti. (Kanninen & Sigfrids 2012, 17.)

Varhaiskasvatussuunnitelma määrittelee yksittäisen lapsen varhaiskasvatuksen perustuvan hoitosuhteen alussa laadittuun suunnitelmaan. Tavoitteena on, että henkilöstö voi toimia lapsen kanssa tämän yksilöllisten tarpeiden mukaan sekä havainnoida lasta tämän toimien aikana. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 32–33.) Käytännössä jokaisen ryhmän aikuisen tulisi olla tietoinen jokaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä, jotta lapsi voitaisiin kohdata kirjattujen tavoitteiden pohjalta. Päiväkodin arjessa aika sekä henkilökunnan muistikapasiteetti asettavat tähän rajoituksia. (Kalliala 2012, 111.)

Varhaiskasvatussuunnitelmaa luotaessa tarkoitus on ollut hyvä. Lapsen yksilöllinen ja kokonaisvaltainen kohtaaminen on oikein, mutta auttaako tähän kirjatut suunnitelmat, jos arki on liian hektistä oikeaan pysähtymiseen? Varhaiskasvatussuunnitelmien kirjoittaminen ja laadittuihin tavoitteisiin yltäminen ja tavoitteiden tarkastaminen vaatii useita työtunteja.

Vuorovaikutuksellisiin, yksilöllisiin kohtaamisiin löytyy tilaisuuksia pitkin lapsen hoitopäivää, hetkiin tulee vain osata tarttua. (Kalliala 2012, 109,112.) Entä takaako valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma todellakin jokaiselle lapselle hyvän hoidon riippumatta päiväkodista, kaupunginosasta tai lapsen taustasta? Onko suunnitelma tuonut päiväkoteihin tasa-arvoisesti laadukkaan päivähoiton? Kiinnitetäänkö kunnissa huomiota siihen, että sijaisia palkataan tarvittaessa ja siihen, että aikuisia on oikea määrä jokaisessa lapsiryhmässä? Voitaasiinko päivähoiton laadun takaamiseksi tarvita muutakin kuin suunnitelmia ja linjauksia?

Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan lapsen vanhempien ja päiväkodin henkilöstön toimimista yhteisesti kohti lapsen parasta. Kasvatuskumppanuus edellyttää luottamusta, tasavertaisuutta ja kunnioitusta onnistuakseen. Tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ja tätä varten tarvitaan avointa vuorovaikutusta. Kasvatuskumppanuudella pyritään turvaamaan myös mahdollisimman varhainen tuen tarpeen tunnistamiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 31–32.)

Kasvatuskumppanuuden onnistuminen lapsen näkökulmasta tarkoittaa sitä, että lapselle tärkeät aikuiset toimivat hyvässä ymmärryksessä keskenään myös haastavissa tilanteissa. Vanhemmuuden ja kiintymyssuhteen vahvistuminen kasvatuskumppanuuden myötä on ihannetila, johon pyritään. Ammattitaitoisen kasvattajan kumppanina vanhemmilla on mahdollisuus lisätä ymmärrystään lapsestaan ja tämän kehitysvaiheista. Parhaimmassa tapauksessa kasvatuskumppanuus tukee vanhemmuutta ja antaa voimavaroja, jos ne ovat vähissä. (Kanninen & Sigfrids 2012, 133.)

Kasvatuskumppanuutta voidaan katsoa kriittisemminkin. Kumppanuuden tulisi perustua vapaaehtoisuuteen, päiväkodissa vanhemmat ja henkilökunta eivät kuitenkaan voi valita toinen toistaan. Vanhempien näkökulmasta katsottuna kasvatuskumppanuus voidaan nähdä jonkinlaisena vallankäytön välineenä. (Kalliala 2012, 93 – 94.) Onko jokaisen vanhemman oltava kiinnostunut kasvatuskumppanuudesta? Toivomus siitä, että lapsi saa parasta mahdollista

hoitoa ja ilahduttavia kokemuksia on oikeutettu riippumatta siitä haluaako toimia kumppanuudessa vai ei.

Laadukkaaseen, hyvään varhaiskasvatukseen kuuluu yhteistyö vanhempien kanssa. Vanhemmat ovat lapsensa ensisijaisia kasvattajia ja he tuntevat lapsensa parhaiten. Yhteistyökumppanilla, päiväkodin henkilökunnalla, tulisi olla hyvä ammatillinen osaaminen ja vastuu kasvatuskumppanuuden toimimisesta. Suunnan tasavertaiseen yhteistyöhön tulisi lähteä aidosta halusta oppia tuntemaan lapsi juuri sellaisena kuin hän kaikkine puolineen on. (Kalliala 2012, 92.)

Lapsen tuntemaan oppimisen merkityksellisyyttä kuvaa kauniisti Jari Sinkkonen (2008, 222.) kirjoittaessaan, ettei hän halua antaa kasvatusvinkkejä. Vinkit ja temput eivät hänen mukaansa ole tie lapsen sieluun ja sisimpään. Aikuisen on ponnisteltava, jotta sinne pääsisi. Tämä ponnistelu kuitenkin kannattaa, sillä tuskin mikään matka on niin innostava. Tämän kaltaista ajatusta ei voi helposti ohittaa, näin voisi varhaiskasvattajana toimiva aikuinen hoidossa olevaan lapseen suhtautua. Yhtä mielenkiintoisena ja ainutkertaisen ihanana soisi jokaisen lapsen tulevan kohdatuksi ja kohdelluksi.

3.4 Päiväkotiympäristö lapsen kasvua tukemassa

Talo seinineen määrittelee huonejaot ja ryhmäjaon, mutta tärkeintä on se, kuinka tila otetaan käyttöön ja kuinka se luodaan turvalliseksi lapsen kehitystä ja oppimista edistämään. Talon sydämen muodostavat henkilökunta ja yhteinen tavoite hyvän varhaiskasvatusilmapiirin luomiseen. Opinnäytetyössäni kuvailen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön niistä lähtökohdista, jotka takaavat lapselle turvallisen ja hyvän paikan viettää päiväänsä, paikan jossa hän saa hoivaa ja huolenpitoa toimivassa ympäristössä.

Kasvu- ja oppimisympäristön merkitys tapojen oppimisessa on merkittävä. Lapsi oppii esimerkin avulla vertaisryhmässä aikuisen opastuksella ja aikuisen toiminta on malli lapselle. Vuorovaikutuksen laatu lasten ja aikuisten välillä on

keskeisessä asemassa, siksi kunnioittavaan ilmapiiriin pyrkiminen on tärkeää. Avoimuudella ja rehellisellä vuorovaikutuksella päästään hyvään kasvatukseen ja lapselle mahdollistetaan tunne siitä, että aikuinen on läsnä rajat asettavana turvallisena ja välittävänä ihmisenä. (Järvinen & Laine & Hellman- Suominen 2009, 81; Kalliala 2008, 11 -12, 17, 20.)

Fyysisen ympäristön suunnittelussa otetaan huomioon turvallisuustekijät. Tilat suunnitellaan viihtyisiksi ja kodikkaiksi. Sisätiloissa tulee olla mahdollisuus jakaa leikkejä pienempiin nurkkauksiin, jotta rauhallinen tunnelma on mahdollista saavuttaa. Huoneiden kaiuttomuuteen pyritään kiinnittämällä akustiikkalevyjä kattoon ja seiniin. Kalusteiden ja lelujen materiaalit ovat laadukkaita ja kestäviä ja pestäviä. Huonekalujen, esineiden ja pelien saatavuus korkeuden on hyvä olla lasten tasolla. Välineistö on asianmukaista ja oikeanlaista siten, että esimerkiksi kotileikissä on kotona tarvittavia tavaroita ja roolivaatteita on ja niitä saa käyttää. Yhteisistä tavaroista huolehditaan siivoamalla tavarat oikeille paikoilleen. (Kalliala, 2008, 41, 43.)

Tilat on mahdollista suunnitella siten, että fyysiselle liikkumiselle riittää tilaa. Jokaiselle lapselle löytyy mielekästä tekemistä ja puuhaa. Miksei sisällä voisi olla vesileikkimahdollisuutta ja hiekkaleikkimahdollisuutta kysyy Marjatta Kalliala, (2012, 58.) miksei lapsilla voisi olla mahdollisuutta kokeiluihin? Tilat saa siivottua, vaatteet kuiviksi ja puhtaiksi, aikuisten ehdoillako lasten ympäristö rakennetaan?

Fyysisen tilan on ominaisuuksiltaan sovelluttava liikkumiseen mutta myös levolliseen oloon ja pysähtymiseen. Lapset voivat kokea stressiä hoitopäivänsä aikana tilanteissa, joissa he kokevat vaatimukset suuremmiksi kuin mitä heidän voimavaransa ovat. Toisinaan ärtyneisyys ja levottomuus voivat johtua stressaavasta tilanteesta ja tällöin lapsen on saatava palautumisaikaa. Tämän huomaa sensitiivinen kasvattaja. (Sinkkonen 2012, 131.)

Ulkoleikkiympäristö suunnitellaan turvallisesti ja leluhankinnoissa noudatetaan turvallisuutta. Pihaa ympäröi aita, turvahiekka ympäröi keinuja ja hiekkalaatikon hiekka on juuri tähän tarkoitukseen kuuluvaa hiekkaa ja sen vaihdosta

huolehditaan. Lelujen säilyttäminen tapahtuu ulko-varastoissa. Viihtyisässä pihapiirissä tulisi olla nurmikkoaluetta ja kasvillisuutta, puita ja pensaita.

Sosiaalinen ympäristö sisältää kaiken sen, miten aikuiset ja lapset ovat vuorovaikutuksessa keskenään ja myös sen millaista on aikuisten vuorovaikutus keskenään. Ihmissuhteissa tulisi olla aitoa toisesta välittämistä ja kiinnostumista siitä, kuinka toinen voi. Aamulla tervehditään ja viestiään, että on kiva tavata ja saada viettää päivää yhdessä. (Piironen-Malmi & Strömberg 2008, 30, 35.)

Päiväkodin henkilökunnan tulee sitoutua toimintaan lapsen parhaaksi. Lapsia hoidetaan ja hoivataan, pidetään sylissä ja lapsi tietää, että hänen on mahdollista saada emotionaalista tankkausta sitä tarvitessaan. Välittävistä aikuisista välittyy päiväkotiin hyvä tunnelma. Aikuiset ovat saatavilla ja läsnä ja heihin voi luottaa, he asettavat turvalliset rajat ja ryhmä pysyy kasassa. (Kalliala 2008, 29, 17.)

Lapsilla tulisi olla runsaasti leikkiaikaa hoitopäivänsä aikana. Leikin tulisi olla arvostettua ja sitä olisi hyvä havainnoida. Aikuisten tehtävänä on innostaa leikin rakentumiseen. Päivärytmin noudattaminen on yksi turvallisuuden tunteen takaaja, vaikka päivään mahtuu myös vapautta. Aikuinen huomioi, kehuu ja kiittää lasta ja toista aikuista, sillä hänellä on halua levittää välittävää asennettaan eteenpäin. (Kalliala 2008, 52, 58; Piironen-Malmi & Strömberg 2008, 42.)

Oikeakielisyys tukee kielenkehitystä ja tämä huomioidaan kaikissa kanssakäymisissä lasten kanssa. Eettisyys ja lasten kanssa pohtiminen lisää toisten huomioimista ja lapsen kasvua välittäväksi ihmiseksi. Näistä seikoista muodostuu hyvin toimivan sosiaalisen ympäristön kulmakivet. Lapsesta välittävät, lapseen kiintyvät kasvattajat, ovat tärkeämpiä kuin välineet tai resurssit. (Piironen-Malmi & Strömberg 2008, 30; Kalliala 2008, 29.)

Psyykinen ympäristö sisältää sekä fyysisen että psyykkisen turvallisuuden. Lapsen perustarpeet huomioidaan; ruokailu, perushoito, vaatetus ja lepo

hoidetaan lapsen ikäkauden mukaan vuorovaikutuksessa hänen kanssaan. Päivärytmi ja perushoidon säännöllisyys toistumisineen antavat tunteen turvallisuudesta ja jatkuvuudesta. Lapsi huomioidaan yksilöllisenä itsenään, hänessä hyväksytään kaikki häneen kuuluvat ominaisuudet ja hänen tunnetilojaan voidaan sanoittaa, jotta hänen on itsensäkin helpompi oppia itsestään. Arka tai vetäytyvä, aggressiivinen tai impulsiivinen lapsikin tarvitsee kokemuksen siitä, että hänestä välitetään. (Piironen-Malmi & Strömberg 2008, 31, 32.) Aikuisen heittäytymistaito, hetkessä elämisen halu ja innostuneisuus ovat hyvän psyykkisen ympäristön tekijöitä (Kalliala 2008, 35).

3.5 Välittämisen pedagogiikka ja pedagoginen rakkaus

Kun lapsi viettää arkipäivästään monta tuntia päivähoidossa, olisi äärimmäisen tärkeää, että häntä hoitavat ja hoivaavat aikuiset olisivat valmiita välittämään lapsesta, kiintymään häneen ja myös näyttäisivät tämän lapselle. Marjatta Kalliala (2008, 35) kysyy miksi ajatellaan ammatillisuuden katoavan työstä, jos lasten ja aikuisten vuorovaikutussuhde perustuisi kiintymykseen, hoivaan ja läheisyyteen.

Välittämisen pedagogiikkaan kuuluu lapsen kuuntelu. Kuullaanko lasta ja hänen mielipidettään, kiinnitetäänkö lasten hyvinvointiin päiväkodissa huomiota ja näyttäytyykö hyvinvointi ilona ja kiinnostuksena toimintaan ja siihen osallistumiseen. Aina ei ole ”kivaa”, sillä pettymykset ja niiden sietämisen opettelu kuuluvat nekin elämään, mutta emotionaalinen hyvinvointi näkyy ulospäin. (Kalliala 2008, 66; Piironen-Malmi & Strömberg 2008, 20.)

Välittämistä on kyky tarttua hetkeen, osata innostua siitä, mistä lapset ovat innostuneet. Sitoutunut aikuinen sitouttaa lapset ja lapset viihtyvät, kun huomaavat aikuisen viihtyvän. Välittämisen pedagogiikkaan sitoutunut kasvattaja ymmärtää, että hellyyttä ei voi olla koskaan liikaa. Lapselle välittyä kokemus siitä, että hän on rakastamisen arvoinen ja hänen aloitteisiinsa vuorovaikutukseen vastataan. (Kalliala 2008, 174, 176; Kalliala 2012, 14.) Sylit

ovat aina avoinna ja aikuisilla on aikaa lapselle, tällöin voidaan puhua välittämisen kulttuurista (Siren-Tiusanen & Tiusanen 2002, 65).

Dosentti Simo Skinnari (2004, 24.) laajentaa rakkauden käsitteen tarkoittamaan varhaiskasvatuksessa **pedagogista rakkautta**, jossa kyse on aidosta ihmisyydestä ja toisen kohtaamisesta avoimena. Skinnarin mukaan aikuinen ei tavoita lasta sanojensa avulla vaan toiminnallaan, tunteillaan ja sillä, kuinka lapsi nämä tunteet aistii ympäristöstään. Pedagogisella rakkaudella varustettu kasvattaja suhtautuu rajoja asettaen kunnioittavasti lapseen. Tällä lasta kunnioittavalla rakkaudella kasvattaja auttaa lasta kokemaan maailman hyvänä ja turvallisena, sellaisena, että lapsi uskaltaa sinne kasvaa. Parasta mitä ympäristö voi lapselle antaa on turvallisuuden tunne ja tämän tunteen voi Skinnarin mukaan parhaiten välittää kasvattaja, joka uskaltautuu heittäytymään pedagogisen rakkauden pauloihin. (Skinnari 2004, 86–87, 96, 98, 103.)

3.6 Lapsen päivähoitopäivä

Lapsen hoitopäivä rakentuu ohjatusta ja vapaasta toiminnasta. Päiväkotiin luotu toimiva ympäristö takaa sen, että lapsilla on mahdollisuus päästä toteuttamaan itseään ja kokeilemaan erilaisia asioita pitkin hoitopäivää. Hoitopäivä ja hoitoviikko jäsentyvät toiminnan ympärille. Lapsi saa aikaa leikkimiseen, liikkumiseen, taiteelliseen kokemiseen ja ilmaisemiseen sekä tutkimiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005)

Päiväkodin tunneilmaston ollessa kohdallaan aikaa, tilaa ja halua löytyy siihen, että lapset saavat vapaasti kokeilla ja testata, kasvaa ja kehittyä kokemusten ja elämysten kautta. Rajat ja säännöt ovat olemassa ja jokaisella on lupa tunteisiinsa samaten kuin velvollisuus noudattaa yhteisiä sääntöjä. (Kalliala 2012,49.) Päivärytmi, viikkorytmi ja vuodenaikojen vaihtelujen rytmi antavat elämään ryhtiä. Rytmit rakentavat arjesta turvallisempaa, ne auttavat hahmottamaan päivän kulkua ja pitävät lapsen tietoisena siitä, mitä seuraavaksi tapahtuu. Rytmien avulla elämä pysyy hallinnassa. Aamulla herätään, päivällä touhutaan, illalla rauhoitutaan ja yöllä nukutaan.

Aikuisen tulee arvostaa lapsen leikkejä. Leikkiessään lapsi oppii omaehtoisesti. (Kalliala 2012, 51.) Leikkiroolinsa avulla lapsi kykenee toimimaan huomaavaisesti ja auttavaisesti, vaikka hänellä ei vielä normaalielämässä olisi näitä taitoja. Leikki tuo tyydytystä ja sen avulla voidaan käsitellä erilaisten tilanteiden tuottamia tunteita. Leikkiympäristön luominen ei vaadi ihmeitä, se vaatii vain aikuisia, jotka osaavat arvostaa leikkiä ja malttavat olla sitä keskeyttämättä. Aikuinen on turvallisesti saatavilla mutta antaa rauhan ja hyväksyntänsä omalla olemuksellaan. (Kalliala 2008, 45, 39, 50–51.) Leikki on luovuuden syntysija. Leikki on tapa olla olemassa ja suhtautua maailmaan. Leikille on osattava tehdä tilaa ja aikaa. Lapsi on leikin rikkaudet ansainnut, leikkisä ja leikkivä asennoituminen lisää itsenäisyyden tunnetta ja mielikuvitusta. Mielikuvitusmaailma suojaa monelta pahalta ja purkaa monia ikäviä kokemuksia ulos lapsen sielusta. (Sinkkonen 2012, 223, 209.) Leikki on siis valtavan vakava asia.

Aivan unen ja valheen rajamailla on portti, jota kautta kenellä tahansa on mahdollisuus astua mielikuvituksen ihmeelliseen maahan. Sadut ja tarinat ovat nekin siltoja maailmaan, jonka jokainen voi luoda juuri omanlaisekseen. Sadut herättävät ihmeen ja niissä kaikki on mahdollista. Satujen avulla lapsi oppii, että on muutakin kuin arkielämän todellisuus. Sadut kuljettavat kohti suvaitsevaisuutta ja auttavaisuutta. Ne näyttävät toivoa sinnekin, missä se voi olla kadoksissa ja herättävät iloa. Satujen avulla elämän kohtaaminen voi helpottua. (Ylönen 2000, 127.)

Lapsi tarvitsee satuja ja mahdollisuutta päästä mielikuvituksen maailmaan. Satujen avulla voidaan avata tunnelukkoja ja herättää kuulijassa tarpeellisia elämyksiä. Satujen avulla lapsi löytää paloja itsestään ja omaa minuuttaan. Hän voi oppia satujen avulla tunnistamaan tunteitaan, jos ne ovat kadoksissa ja saada lohtua pelkoihinsa ja suruunsa. Sanat voivat hoitaa ja lukuhetki antaa oivallisen tilaisuuden rauhoittumiseen ja pysähtymiseen. (Mäki & Kinnunen 2005, 27 – 28.)

4 PÄIVÄKOTIYRITTÄJYYS

Tässä osiossa käsittelen yrittäjyyttä nimenomaan päiväkotiyrittäjyyden näkökulmasta.

Yritystä perustettaessa täytyy tuntee toimiala jolle aikoo yrityksen perustaa. Taloushallinnon perusteisiin, hinnoitteluun, budjetointiin ja yrityksen markkinointiin en opinnäytetyössäni keskity. Näihin kaikkiin on mahdollisuus hankkia koulutusta ja asiantuntija-apua, joten rajaan osa-alueet opinnäytetyöstäni ulos. En tee rahoitus-, kannattavuus- tai myyntilaskelmia, sillä nämä eivät ole vielä ajankohtaisia. Tiedostan rahoituksen miettimisen merkittävyyden, mutta tarkempi selvitystyö jää myöhemmäksi. Tiedän kuitenkin, että rahoitusta alkavalle yritykselle voi saada liikepankeista sekä erityisrahoitusyhtiö Finnverasta. Myös omaa pääoma on eduksi. Starttirahaakin voi hakea, myöntäminen on harkinnanvaraista ja se myönnetään yrittäjälle, jolla on kokemusta yrittämisestä tai yrittäjäkoulutusta. Tarkemman selvityksen yrittäjäksi ryhtyvä tekee lähempänä yrityksensä realistista perustamisajankohtaa. (Yrityksen perustamisopas 2014, 6–9, 21, 22.)

4.1 Toimintaa ohjaavat lait ja säädökset

Laki yksityisen sosiaalipalvelujen valvonnasta (603/1996) ja asetus yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta (1208/1996) ovat merkittäviä yrittäjälle. Laki määrittelee toimintayksikön sopivuuden, tilojen oikean koon ja työhön tarvittavien välineiden oikeellisuuden. Yritystoiminnan ollessa päivähoitoyrittämistä, tulee päiväkodin noudattaa lisäksi esimerkiksi päivähoitolakia (36/1973), sosiaalihoitolakia (710/1982) sekä lastensuojelulakia (417/2007.) Lisäksi yrittäjän tulee perehtyä verotusta ja työturvallisuutta koskevaan lainsäädäntöön. Yritysmuodon ollessa osakeyhtiö, yrittäjää koskee osakeyhtiölaki (624/2006). Palvelun laadun ja omavalvontasuunnitelman tulee vastata yksityistä sosiaalipalveluja koskevaa lakia (922/2011) sekä hallintolakiin (434/2003) säädettyä hyvää hallintotapaa.

Henkilöstön lukumäärän tulee olla riittävä ja kelpoisuusvaatimukset ovat samat kuin julkisella puolella. Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (272/2005) sekä Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) ovat yrittäjälle merkityksellisiä henkilöstöä palkattaessa. Lastentarhanopettajan tehtäviin kelpoisuusvaatimuksena on vähintään kasvatustieteiden kandidaatin tutkinto, johon sisältyy lastentarhanopettajan koulutus tai sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, johon sisältyvät varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneet opinnot. Lastenhoitajan tehtävien kelpoisuusvaatimukset ovat lähihoitajan tehtäviin soveltuva sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu vastaava tutkinto. Lapsiryhmässä tulee aina seitsemää yli 3-vuotiasta ja neljää alle 3-vuotiastai kohden olla yksi koulutettu aikuinen.

Asiakkaan palvelut perustuvat sopimukseen ja palveluista vastaava henkilö huolehtii yksikölle asetettujen vaatimusten toteutumisesta. Päiväkotia perustettaessa yritys on ilmoitusvelvollinen kuntaan toiminnan aloittamisesta, mutta varsinaista lupaa ei tarvitse hakea. Lääninhallitus pitää kirjaa kaikista kunnassa toimivista yksityisistä sosiaalipalvelujen tuottajista. Lääninhallitus myös valvoo yhdessä sijaintikuntien kanssa toimintaa. Yrityksellä on oikeus saada tietoa ja neuvontaa ja velvollisuutena yrittäjällä on antaa toimintaansa liittyviä tietoja. (Kainlauri 2007, 17–18.)

4.2 Yrityksen perustamiseen liittyvät mahdollisuudet ja riskit

Yrittäjyys sosiaalialalla on usein pienyrittäjyyttä ja varsin naisvaltaista. Yrittäminen voidaan määritellä ajatteluna ja toimintana. Ajatteluna yrittäminen on päämäärätietoista ja tahtovaa, eteenpäin pyrkivää. Toimintana yrittäjyys on ahkerointia ja ponnistelua kohti omia tavoitteita. Pyrkimyksenä on hankkia toimeentulo itselleen ja tarjota työpaikkoja muille. Yrittäjyys tarjoaa mahdollisuuden oman osaamisen hyödyntämiselle. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 20,13.) Täten yrittäjyys ja sosiaaliala eivät ole toisiaan poissulkevia, haave yrittäjyydestä ei ole tuulesta temmattu. (Kainlauri 2007, 9.)

Yrittäjyys tarjoaa hyvän mahdollisuuden työn kehittämiseen ja työnkuvan muokkaamiseen haluttuun suuntaan. Myös mahdollisuus työntekijävalintoihin koetaan merkityksellisenä. Yrittäjyys antaa valinnanvapautta, mahdollisuuksia ja haasteita. Monelle naisyrittäjälle perheen ja työn yhdistämisen joustavuus on tärkeää. (Rissanen & Sinkkonen 2004, 20–21.) Sosionomin koulutuksen merkityksellisyys yrittäjäksi ryhtyessä on tärkeä. Vuosien työkokemus sekä kunnalliselta että yksityiseltä puolelta antaa näkökulmia työhön ja yrittäjyyteen.

Pienen yksikön perustamisen ja kannattavuuden yhteensovittaminen voi olla taloudellisesti haasteellista. Ovatko pienet ryhmät talouden kannalta edes mahdollisia? Entä tilat, onko kunnalla tarjota vuokrattavaa kiinteistöä ja millaisia remontteja tilassa olisi tehtävä ennen toiminnan aloittamista ja kuinka kauan näihin remontteihin menisi? Myös johtajuutta on hyvä miettiä. Toimiiko päiväkodin johtaja lapsiryhmässä? Onko yrittäjä automaattisesti päiväkodin johtaja? Johtajuudessa tarvitaan taitoa. Seuraavien kolmen perustaidon hallinta auttaa johtajaa pääsemään parhaaseen mahdolliseen johtamistulokseen: tekniset taidot, ihmissuhdetaidot sekä hahmottamisen taidot. Teknisillä taidoillaan johtaja kykenee toimimaan alan ammattitietojen ja menetelmien kautta. Ihmissuhdetaidoillaan johtaja kykenee hyvään vuorovaikutukseen ja dialogisuuteen. Hänellä on taito saada ihmiset innostumaan ja ymmärrystä ihmisten käyttäytymisestä. Hahmottamisen taidon avulla johtajalla on taitoa tehdä päätöksiä ja sietää epävarmuutta. (Kainlauri 2007, 102–103.)

4.3 Asenteella kohti yrittäjyyttä

Yrittäjyydessä merkityksellistä on yrittäjän asenne. Pitää olla päämäärä ja tavoite ja tahto pyrkiä niihin. On osattava katsoa asioita uusista suunnista ja oltava rohkea kyseenalaistaja. (Kainlauri 2007, 28.) Vuorovaikutustaitoja tarvitaan, sillä yrittäjä on oman yrityksensä keulakuva. Yrittäjyys on opittavissa oleva taito, tarvitaan vain halua. Oman toiminnan arviointi ja jatkuva valmius uuden oppimiseen vahvistavat yrittäjyydessä onnistumista. On lupa innostua yrittäjyydestä ja pohtia sitä, missä on hyvä ja ideoida yritys toimimaan tämän ympärillä.

Työilon löytymisen keinoksi Lauri Järvilehto ehdottaa pohtimaan, kuinka voi olla omalla toiminnallaan muille ihmisille hyödyksi. Millä keinoilla voi tuoda omalla työpanoksellaan toisille ihmisille hyviä kokemuksia, on hyvä tapa katsoa kohti yrittäjyyttä. (Järvilehto 2013, 167.)

4.4 Liiketoimintasuunnitelma ja SWOT-analyysi

Liiketoimintasuunnitelmassa konkretisoituvat ideat yrittämisestä, se näyttää heikkoudet suunnittelussa, mutta myös resurssit ja tavoitteet ja arvioi kilpailutilanteen, rahoituksen ja mahdolliset uhat. Liiketoimintasuunnitelma ulottuu muutaman vuoden päähän yrityksen aloittamispäivästä ja sen tekeminen on tärkeä osa yrityksen perustamisessa. Suunnitelma auttaa arjessa, on työkalu ja sen avulla on helppo jäsentää ajatuksia yrittäjyydestä. Hyvin laadittuna se myös vakuuttaa vaikkapa rahoittajan ja yhteistyötahon. (Kainlauri 2008, 37.)

Suunnitelmaa laadittaessa siihen kirjataan yrittäjyyttä koskevia tärkeitä tietoja. Suunnitelmasta selviää toimialan kuvaus, asiakkaat, kilpailijat, toimintaympäristö, markkinoille tuloa rajoittavat tekijät, strategia, visio, palvelut ja niiden hinnat, henkilöstö, tilat, myynti ja markkinointi, alkuinvestoinnit, kannattavuuslaskelma ja rahoitus. (Kainlauri 2008, 38–41.)

Vaikka liiketoimintasuunnitelma onkin tärkeä, on yrityksellä kuitenkin oltava missio, syy siihen, miksi yritys on olemassa. On mietittävä kuinka asiakkaat löytävät palvelujen piiriin ja mitä pitää ottaa huomioon, jotta he haluavat ostaa yrityksen tuottamia palveluita ja ehkä jopa suositella niitä jollekulle toiselle. (Järvilehto 2013, 169, 174.)

Lisäksi yrittäjän kannattaa olla avoimin mielin ja pohtia mitä muita palveluja perustettu yritys voisi hyvinvointialalla tuottaa. Lakiperustaisten palvelujen rinnalla voidaan myydä muitakin palveluja. Toisin sanoin yrittäjä on läsnä asiakkaiden arkisessa kohtaamisessa; miten päivähoitopalveluita tuottava yritys voisi olla tuottamassa muunlaista perheiden elämää tukevaa palvelua?

Avoimuudella ja ennakkoluulottomalla asenteella voidaan luoda jotain uutta ja tuottaa hyvinvointia lisäävää palvelua asiakkaille ja työmahdollisuuksia yrittäjälle. Tämä lisää yrittäjyyden houkuttelevuutta. (Kainlauri 2008, 41.)

SWOT-analyysi on organisaatioiden kehittämisen työkalu. Analyysin avulla kuvataan yrityksen toiminnan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkat. Analyysin voi tehdä sekä yrityksestään että itsestään. SWOT-analyysin avulla nimetään toimintaan vaikuttavia tekijöitä ja mahdollistetaan tulevaisuuteen tähtääviä suunnitelmia. Analyysin avulla saadaan vastauksia kysymyksiin kuinka heikkouksista tulee vahvuuksia ja kuinka uhkatekijät muuttuvat mahdollisuuksiksi. (Kainlauri 2008, 43, 34.)

4.5 Työhyvinvointi

Yrittäjyys muodostuu monesta osatekijästä eikä johtajuus ja työnantajan ominaisuuteen siirtyminen ole näistä tekijöistä pienempiä. Voiko yrittäjyyttä lähestyä ilman, että tiedostaa työhyvinvoinnin merkityksen? Etukäteen ei voi tietää niitä mahdollisia haasteita joita tulee kohtaamaan. Yrittäjyyttä suunnittelevan on kuitenkin hyvä pysähtyä myös tämän teeman äärelle. Ei ole merkityksetöntä pohtia, kuinka voisi yrittäjänä taata henkilöstön hyvinvoinnin. Siksi tähän opinnäytetyöhön on liitetty myös suppea työhyvinvointia käsittelevä osuus.

Työhyvinvointi tai sen puute näkyy päiväkodin tunneilmapiiirissä. Työelämä perustuu ihmisten välisiin yhteistyösuhteisiin niin työntekijöiden kesken kuin asiakasperheittenkin kanssa. Työkulttuuri voi rakentua auttamisen ja avoimuuden palikoista. Kenenkään ei tarvitse aina vastata myöntävästi toisten pyyntöihin, sillä se uuvuttaa. Tietoisuus siitä, että ihminen voi muuttaa vain itseään auttaa hahmottamaan oman roolin työilmapiiirin rakentumisessa. Omalla asenteellaan voi vaikuttaa pitkälti siihen miten kokee suhteensa muihin ihmisiin. Luopumalla itsekkään ja mielihyvään pyrkivän minän kahleista voi saada hyvät työkaverit, sillä muuttamalla itseään ja omaa ajatteluaan muuttuvat toisetkin ikään kuin kaupanpäällisiksi. (Tahkokallio 1998, 121, 153, 183.)

Kun ihminen pitää työstään, hän heijastaa myönteistä tunnettaan ulospäin. Työtoverit, lapset ja asiakkaat kokevat tulleen hyvin kohdelluiksi juuri sellaisina kuin ovat. (Tahkokallio 1998, 152.) Työhyvinvoinnilla on tärkeä merkitys päivähoidon työkentällä. Hyvin työssään voiva henkilökunta jaksaa hoitaa lasta välittävästi ja arvostavasti. Työn ei tulisi vain viedä voimavaroja vaan työ voisi lisätä henkilön hyvinvointia ja kasvattaa hyvää työyhteisön sisällä. Henkilökunnan voidessa hyvin he oletettavasti sitoutuvat työhönsä ja yksikössä henkilöstön vaihtuvuus voi jäädä vähäisemmäksi.

Mihaly Csikszentmihalyin (2007) ajatus flow-tilasta on viehättävä. Hänen mukaansa ihminen onnellistuu, kun tekee parhaansa. Flow-tilassa voi tuntea energian virtaavan ja tämä on mahdollista myös työelämässä. Toiminta tempaa tekijänsä mukanaan. Toisin sanoen työstään kannattaa nauttia, jotta voi olla hyvä siinä mitä tekee. Työstään on mahdollista löytää uusia ulottuvuuksia, jotta sen mielekkyys säilyy. On luvallista asettaa itselleen tavoitteita, jotta voi kehittyä ja oppia uutta, sillä tavoitteellisuus lisää työn mielekkyyttä. Työtä ei tarvitse vaihtaa, vaikka kyllästyy, on vain osattava etsiä haasteita. (Csikszentmihalyi 2007, 49, 51, 78.)

Myös Lauri Järvilehdon (2013) ajatukset unelmien työpaikasta ja työn tekemisen ilosta ovat samankaltaisia. Työstään voi nauttia ja siihen on jopa lupa. Ulkoa tulevien ärsykkeiden tulvassa on mahdollisuus säilyä innostuneena. Tämänkaltaisella asenteella auttaa ennen kaikkea itseään haastavissa ja vaikeissa tilanteissa, mutta sanomattakin on selvää, että vaikutukset hyödyttävät koko työyhteisöä.

Työhyvinvointiin vaikuttaa jokainen yksittäinen työntekijä. Ei ole ulkopuolista tekijää, joka vaikuttaa joko parantavasti tai huonontavasti työilmapiiriin. Monimutkaiset asiat ovat usein yksinkertaisia. Kuinka huonosti voiva työyhteisö voi siirtää hyvää lapsiryhmään ja onko tälle asialle mahdollista tehdä jotain? Työkulttuuriin ei tarvitse kuulua työn aliarvostaminen vaan jokainen päivä voidaan nähdä uutena mahdollisuutena.

5 PÄIVÄKOTI SINISEN KAMMARIN PERUSTAMISEDELLYTYKSET

Tässä luvussa esittelen työni etenemistä ja käyn läpi haastatteluista nousseet tulokset. Tässä vaiheessa työtä olen nimennyt yritykseni Päiväkotia Siniseksi kammariksi.

5.1 Selvityksen toteuttamisesta ja haastattelutuloksia

Teoriatiedon keräämisen jälkeen aloitin työn kirjoittamisen. Ymmärsin, että minun tulee kuulla myös mahdollisten tulevien asiakkaitteni toiveita siitä, millaisen päiväkodin he haluaisivat lapsilleen. Olin keskittynyt liian tiukasti omien, minulle tärkeiden arvojen esiin nostamiseen ja tämä esti minua näkemästä laajempaa kokonaisuutta. Työni edetessä ymmärsin, ettei minusta voi tulla yrittäjää ellen pysähdy kuuntelemaan. Päätin, etten lähde mainostamaan suunnittelemaani päiväkotia, vaan kysyn millaisia asioita päivähoitoikäisten lasten vanhemmat arvostavat. Nämä asiat selviäisivät parhaiten vanhempien haastattelulla.

Haastattelu on tieteellinen metodi ja tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä se on joustava ja sen käyttö soveltuu moniin tarkoituksiin. Tutkimuksen kohteena olevan tulee saada kieltäytyä haastattelusta. Haastatteluun suostuvat saavat itse kertoa itseään koskevia asioita. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 12, 14, 20, 34.) Tutkimuksellisuuden toteuttamiseksi tulee haastateltavien kohdejoukko valita tarkoituksenmukaisesti (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2009, 164). Opinnäytetyössäni valitsin haastateltaviksi päivähoitoikäisten lasten vanhempia. Laadin haastattelulomakkeen, jossa on kuusi kysymystä sekä saatekirjeen. Haastattelulomakkeeseen sai halutessaan laittaa nimensä. Eettisyyden takaamiseksi vastaajien nimet jäävät vain minun tietooni ja tämän mainitsin saatekirjeessä. Haastatteluja varten en tarvinnut erillistä tutkimuslupaa, sillä suoritin haastattelut yleisillä paikoilla, kuten kadulla ja kauppakeskuksessa. Haastattelut suoritin helmikuussa 2014.

Haastatteluun suostui kuusi vanhempaa. Haastateltaviksi valikoitui äitejä, mutta tämä ei ollut tietoinen rajaus. Pyysin haastattelua myös kahdelta isältä, mutta tämä ei onnistunut. Olisi ollut mielenkiintoista saada miesnäkökulma aiheesta. Haastatteluissa kuulemieni vanhempien lapset olivat vauvaikäisestä esikoululaiseen.

Haastattelujen suorittaminen oli mielenkiintoista ja sujui hyvin. Viidessä tapauksessa kahdeksasta haastateltavat suostuivat heti, kuudes mietti jonkin aikaa haluaako osallistua haastatteluun ja kahden mielestä heillä ei ollut asiaan mitään sanottavaa. Kaikki, jotka haastatteluun suostuivat, innostuivat aiheesta haastattelujen edetessä ja kaikkien mielestä aihe oli kiinnostava. Kolmella ei ollut lainkaan kokemusta päivähoidosta, mutta kaikilla oli kuitenkin selkeä käsitys siitä, mitä toivoisivat lapsilleen.

Haastatteluissa on hyvä tilaisuus saada haastateltujen äänet kuuluviin (Hirsjärvi ym. 2009, 164). Tämän vuoksi en kirjoittanut ennakkoajatuksiani perustettavasta päiväkodista saatekirjeeseen tai kysymyksiin näkyviin. Laadin lomakkeeseen avoimia kysymyksiä, joilla kartoitin vanhempien ajatuksia. Lomakkeiden vastauksia purkaessani minua kiinnosti verrata omaa käsitystäni laadukkaan päivähoidon toteuttamisesta vanhempien näkemyksiin.

Avoimilla kysymyksillä pyritään siihen, että vastaajat saavat ilmaista itseään omin sanoin ilman ehdotettuja vastauksia. Tällä tavalla haastatteleamalla voi varmimmin kuulla sen, mitä haastateltavat todella ajattelevat (Hirsjärvi ym. 2009, 208, 201.) Kysymyksissä halusin huomioida päiväkodin ympäristöön, päiväkodin ja ryhmän kokoon liittyvät seikat. Minua kiinnosti myös kuulla se, mitä toivomuksia vanhemmilla olisi päiväkodin toiminnalta ja miten he toivoisivat henkilöstön suhtautuvan lapseensa. Kysymykset laadin siitä näkökulmasta, että juuri nämä seikat vaikuttaisivat varhaiskasvatuksen laatuun. Haastattelulomakkeessa esitin vanhemmille seuraavat kysymykset

- Millainen mielestänne on hyvä päiväkotiympäristö?
- Kuinka paljon lapsia koko päiväkodissa saa mielestänne olla?
- Onko lapsenne ryhmäkoolla merkitystä?
- Minkä kokoinen ryhmä olisi hyvä?

- Millaista toimintaa toivoisitte päiväkodissa olevan?
- Miten toivoisitte päivähoitohenkilöstön suhtautuvan lapseen?

Haastattelujen lisäksi minulle tarjoutui tilaisuus kuulla Tuusulan kunnanvaltuuston puheenjohtajaa, Tuija Reinikaista. Tiedustelin häneltä kunnan yleistä suhtautumista yksityiseen päivähoitoon ja sen tuottajaan. Hänen mukaansa Tuusulassa yksityistä päivähoitoa arvostetaan ja se on tarpeen kunnallisen päivähoidon lisänä ja tukena. (Tuija Reinikainen henkilökohtainen tiedonanto 27.2.2014.)

Haastatteluilla sain kuulla kuuden vanhemman mielipiteitä päivähoidosta. Kävin kaikki vastaukset läpi useaan kertaan kysymys kysymykseltä. Vastausten analysoinnin aloitin heti haastattelun jälkeen asioiden ollessa vielä tuoreena muistissa.

Analyysi voi alkaa jo haastattelutilanteessa, sillä haastattelija voi tehdä havaintoja ilmiöistä niiden useuden, toistuvuuden tai jakautumisen perusteella. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 136.) Aineiston analysoinnissa voidaan huomioida se, että haastateltavat kuvaavat omaa elämäänsä ja elämismaailmaansa haastattelun kuluessa. He kertovat aiheeseen liittyvistä kokemuksistaan ja tuntemuksistaan ja siksi tätä kuvausta ei liiemmin tulkita. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 137.)

Sanat, joita vanhemmat haastatteluissa käyttivät, liittyivät laatuun ja laadukkaaseen tapaan tuottaa päivähoitoa. Myös eettiset kysymykset nousivat esiin varsinkin kysymyksessä kuusi, jossa pyydettiin pohtimaan päivähoitohenkilöstön suhtautumista lapseen. Samankaltaisten teemojen ja ajatusten esiintyminen lisäsi työni mielenkiintoa, sillä saamani tulokset siitä, mitä vanhemmat toivovat päivähoidolta eivät välttämättä kohtaa siinä arjessa, jossa he tällä hetkellä elävät. Tämä havainto tekee työstäni merkityksellisemmän, saamani tulokset olisi tärkeää viedä eteenpäin päivähoidosta päättävien tietoon.

Vanhemmat toivoivat pieniä ryhmiä, vain yhdelle haastateltavista ryhmäkoolla ei ollut merkitystä, kaikki muut pitivät pientä ryhmää ja pienehköä päiväkotia

tärkeänä. Suurin osa ajatteli pienen yksikön takaavan yksilöllisyyden ja lapsen lämpimän kohtaamisen. Päivähoidolta odotettiin turvallisuutta ja eräänlaista pehmeyttä. Mitä pienempien lasten vanhempia haastateltavat olivat, sitä tärkeämmäksi pieni yksikkö näytti muodostuvan. Kodinomaisuus ja lapsen yksilöllinen kohtaaminen nähtiin saavutettavan pienessä päiväkodissa. Kysyttäessä toiveesta päivähenkilöstön suhtautumisesta lapseen yhdessä vastauksessa nähtiin suuren päiväkodin laitostavan lasta heti pienestä pitäen.

5.2 Päiväkodin ympäristö

Kaikki kuusi haastateltua toivoivat päiväkodin sijoituspaikkaa luonnonläheiselle alueelle. Toiveena oli isohko, turvallinen piha ja rakennus, joka vastaisi sekä lasten että henkilökunnan tarpeisiin. Pihalle toivottiin suojaisuutta ja sopivia, turvallisia leikkivälineitä. Ympäristö nähtiin myös muuna kuin mitä kysymystä laatiessani olin osannut ajatella. Eräs vastaaja määritteli hyvän ympäristön näin:

”Henkisesti hyvä ympäristö; asiantunteva, koulutettu henkilökunta.”

Rauhallisuus ja kodinomaisuus nousivat toiveissa esiin. Leikkitila ja mahdollisuus mielikuvituksen kehittämiseen ympäristön virikkeisyydellä olivat myös eräälle haastatellulle merkityksellinen asia. Henkilökunnan toivottiin olevan koulutettua ja saavan myös lisäkoulutusta. Mirjam Kallandin (2012, 56.) mukaan ryhmä koko ja henkilökunnan koulutustaso vaikuttavat lasten ja päiväkodin aikuisten vuorovaikutuksen laatuun, siis suoraan lasten hyvinvointiin.

Vastauksissa ympäristö nähtiin monimerkityksellisenä. Puitteet jäivät takalalle, enemmän toivottiin henkisesti hyvinvoivaa ympäristöä eli henkilökunnan pysyvyyttä ja työhön sitoutumista. Toisaalta turvallisuus oli kaikissa vastauksissa tärkeä. Turvallisuutta ei määritelty kovin tarkasti. Se kohdistettiin sekä sisä- että ulkotiloihin liittyväksi. Kuten aiemmin luvussa 3 totesin, talo seinineen määrittelee huonejaon, mutta talon sydämen muodostavat henkilökunta ja yhteinen tavoite hyvän varhaiskasvatusilmapiirin luomiseen.

Vaikka vastauksissa toivottiin talon toimivuutta, korostui henkilöstön läsnäolon merkitys lapsen arjessa enemmän kuin uutuuttaan kiiltelevä päiväkotirakennus.

5.3 Päiväkodin ja ryhmän koko

Viidelle kuudesta haastatellusta päiväkodin koolle sekä ryhmäkoolla oli suuri merkitys. Vaihtelevuus koko päiväkodin lapsiluvun välillä oli 30 – 75 lasta ja ryhmien koko nähtiin parhaimpana, mikäli lapsia olisi ryhmässä 8 – 15. Esikouluikäisille yksi vastaaja katsoi parhaaksi ryhmäkooksi 20 lapsen ryhmän.

Vastauksista ilmeni vanhempien huoli siitä, pystyykö päiväkodin henkilökunta huomioimaan lapsen yksilöllisesti, mikäli lapsia on ryhmässä runsaasti. Vanhemmat huomasivat saman kuin minkä kasvatustieteiden tohtori Erja Rusanen on todennut päiväkotien lapsiryhmistä. Hänen mukaansa ne ovat usein liian suuria ja silloin voidaan puhua liukuhinnakasvatuksesta. (Yle uutiset kotimaa, 27.1.2014.) Myös professori Liisa Keltikangas-Järvisen mukaan suuressa ryhmässä varsinkin alle 3-vuotiaan lapsen kognitiivinen kehitys on koetuksella. Levottomuus, meluisuus ja liialliset sosiaaliset kontaktit ovat omiaan lisäämään lasten stressiherkkyyttä. (Kalland 2012, 56–58 .)

Laadukas päivähoito auttaa lasta löytämään paikkansa ryhmässä ja toimimaan ryhmän sääntöjen mukaisesti. Parhaiten sosiaalinen oppiminen tapahtuu sopivan kokoisessa eri-ikäisistä lapsista koostuvassa ryhmässä. Lapsi oppii käyttämään omia voimavarojaan leikkiessään ja neuvotellessaan leikkitovereidensa kanssa. (Kalland 2012, 61.) Turvallinen aikuinen lähettyvillä on hyvä kokeilla omia taitojaan. Laatuun vaikuttaa se, minkä kokoisia ryhmiä päiväkodissa on ja näin ajattelivat myös haastattelemani vanhemmat. Varsin usein kuitenkin lasketaan lasten lukumäärään suhde aikuisten lukumäärään tilojen epäkäytännöllisyydestä ja lisääntyvästä melusta piittaamatta. Tämä ei ole laadukkaan päivähoidon tunnusmerkki. Sekä lapset että aikuiset hyötyvät pienemmistä ryhmistä. Usein tämä ei ole mahdollista ja silloin isojen ryhmien pienryhmätoimintaa onkin pyritty kehittämään arjen helpottamiseksi. (Kalliala 2012, 9, 157–160.)

5.4 Päiväkodin toiminta

Vaikka vastaukset toimintaa koskien olivat melko samansuuntaisia, myös hajontaa löytyi. Yksi vastaaja toivoi rutiinileikkien ja ulkoilujen lisäksi suunniteltua toimintaa sekä retkiä kirjastoon, urheilukentälle, museoon ja teatteriin. Eräs vastaaja vastasi

”ei tarvitse olla nukketeatteria, ei tarvitse kuskata kulttuuririentoihin, arkea ja arjentilanteissa läsnäoloa”

Liikunta, ulkoilu, musiikki, askartelu ja leikki mielikuvitusta ja luovuutta tukevana toimintana oli kahden haastatellun toiveina. Päiväkodilta toivottiin normaalia puuhailua ja samanlaisia askareita kuin kotona, esimerkiksi leivontaa. Mahdollisuus rauhoittumiseen satujen pariin ja lepohetki olivat myös tärkeitä. Aikuisen läsnäolo lasta rauhoittamassa nähtiin tärkeänä.

Satuhetkellä aikuisen lukiessa lapselle satuja, tarinoita, runoja ja loruja hän samalla tukee lapsen kielenkehitystä ja rikastuttaa lapsen sanavarastoa. Matkalla mielikuvituksen maassa lapsi kohtaa pettymyksiä ja pelottavia asioita ja selviää niistä. Samalla myös todellisuudessa pettymysten sietokyky kasvaa. (Mäki & Kinnunen 2005, 32, 28.)

Vastauksissa ilmeni niitä seikkoja, joita luvussa 3 olen nostanut esiin. Arjen kokemukset nähtiin merkityksellisinä, aitona elämänä. Vanhemmat myös arvostivat leikkiä ja aikaa leikkimiseen toivottiin riittävän runsaasti. Kallialan mukaan (2008) leikkiä on hyvä havainnoida, sillä leikkivä lapsi kertoo paljon itsestään ja omasta elämästään. Leikin havainnoimisen avulla aikuisella on ainutkertainen mahdollisuus päästä kurkistamaan lapsen sisälle ja nähdä hänestä puolia, jotka eivät sanallisesti tavoita. Joskus aikuinen voi myös kysyä voiko hän auttaa leikissä tai leikkimistilanteessa ja kuunnella mitä hänelle vastataan. (Kalliala 2008, 56.)

5.5 Päivähoitohenkilöstön suhtautuminen lapseen

Vastauksissa toivottiin lämmintä ja ymmärtävää suhtautumista hoidossa olevaan lapseen. Rajat ja syli olivat ne keskeiset asiat, jotka jokaisessa vastauksessa ilmeni. Seuraavaan, erään haastateltavan lauseeseen kiteytyy mielestäni hyvin kaikista haastatteluista saamani vastaukset.

” Niin kuin suhtautuisivat itselleen läheiseen lapseen. Kuuntelu ja läsnäolo tärkeitä.”

Kuten aiemmin työssäni totesin, aikuisen läsnäolo ja hymy tai nyökkäys juuri oikeaan aikaan on pieni, helposti toteutettava teko. Huomion merkityksellisyys on kuitenkin lapselle valtava. Lapsi saa kokemuksen huomatuksi tulemisesta. Aikuinen on saatavilla lasta varten, mikäli lapsi tätä tarvitsee. Henkilöstöltä ei toivottu mitään erityistemppejen osaamista, eikä kukaan esittänyt vaatimuksia erityisosaamisesta. Saatavilla olo ja lapsesta välittäminen nousivat keskeiseen asemaan. Toivottiin ymmärrystä ja aikaa tutustua lapsen persoonaan, sitä, että kiukun taakse osattaisiin nähdä ilman ennakkoasenteita.

” että lapsi saa yksilöllistä hoitoa eikä joudu laitostumaan pienestä pitäen”

”persoonana, tutustuen rauhasa lapseen ja hänen luonteeseen, temperamenttiin, tarpeisiin.”

” arjen tilanteissa läsnäolo, lapsi opitaan tuntemaan yksilönä, ei vain massaa...kohdellaan ja kohdataan yksilönä”

Myös tämän kysymyksen vastauksissa ilmeni pienen ryhmän merkityksellisyys. Monessa vastauksessa ilmeni ajatus siitä, että lasten lukumäärän ollessa pienempi, aikuisen on helpompi oppia tuntemaan lasta yksilöllisenä omana itsenään.

Lapsi tarvitsee kokemuksen siitä, että hänestä kannattaa välittää. Tällöin aikuisen tärkeä tehtävä on auttaa lasta hallitsemaan omia tunteitaan, varsinkin negatiivisia. Raivoava lapsi tarvitsee kokemuksen kestävästä ja jaksavasta aikuisesta. Lapsi saa kokemuksen siitä, että aikuinen ei hajoa, vaikka lapsi on vihainen. Elämä ei järky ja päätävältä säilyy aikuisella. (Sinkkonen 2012, 132, 146.)

Laadukkaassa varhaiskasvatuksessa lapsen oppimaan oppiminen vahvistuu ja lapsi saa kokea onnistumisen ja epäonnistumisen kokemuksia turvallisessa, hyväksyvässä ilmapiirissä. Lapsi hyötyy sensitiivisestä aikuisesta vierellään. Tämä hoivaa ilmeikkäästi, juttelee ja ääntelee kannustavasti ja empaattisesti. Lapsen tunnetilojen seuraaminen sujuu luonnollisesti, usein jopa ennakoivasti. (Hujala & Puroila & Parrila & Nivala 2007, 11; Sinkkonen 2012, 92.)

” yksilöllisesti, lapsen tarpeet huomioiden. Toivoisin lapsilleni luotettavia, turvallisia, ystävällisiä hoitaja, jotka ottavat syliin ja lohduttavat, mutta osaavat myös pitää kuria ja antaa rajat.”

Laadukas, lapsen kokonaisvaltaisesti huomioiva varhaiskasvatus voi olla pelastus lapsen kehitykselle. (Kalland 2012, 56.) Entä jos päiväkodin ja kodin arki ovat molemmat kaaoksessa? Yksikin välittävä aikuinen voi tehdä ihmeitä, mitä jos sellaista ihmistä ei ole ja lapsen ääni jää kuulematta.

Kiteytettynä teoriasta ja haastattelun tuloksista voidaan vetää johtopäätös, että varhaiskasvattajan tärkeä tehtävä on tuoda lapsen ääni kuuluviin yhteiskunnallisia päätöksiä tehtäessä ja toimia lapsen aseman puolestapuhujana, kun lapsi itse ei tähän pysty. Aikuisen tulisi turvata lapsen hyvä hoitopäivä ja oikeus hyviin kohtaamisiin päivän aikana. Näistä hyvistä kohtaamisista rakentuu silta lapsen ja kasvattajan välille. Kumpikin hyötyy.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Haastattelujen jälkeen voin todeta sen, että vanhemmat ovat kiinnostuneita pienen päiväkodin tarjoamasta hoidosta. Myös Tuusulan kunnassa nähdään yksityinen päivähoito tarpeellisenä ja yksityistä päivähoidon tuottajaa arvostetaan. Kunta maksaa yksityisen hoidon tukea. Alle kouluikäisten lasten vanhemmilla on mahdollisuus valita lapsen päivähoidon järjestämiseksi yksityisen hoidon tuki, jolloin lapsen hoitajana on kunnan hyväksymä yksityisen hoidon tuottaja.

Yksityisen hoidon tuen hoitorahaa ja -lisää haetaan Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistosta. Kun Kelasta on tehty päätös yksityisen hoidon tuesta, haetaan kokopäivähoitoon lisäksi kuntalisä kunnasta. Kuntalisä haetaan erillisellä hakemuksella. Kuntalisähakemuksen liitteeksi tarvitaan kopio Kelan yksityisen hoidon tuen päätöksestä. Kaikki yksityisen hoidon tuen osat maksetaan hoidon tuottajalle.

Vanhempien maksamaksi hoitomaksuksi jää hoitopaikan hinnan ja yksityisen hoidon tukien erotus. (Tuusulan kunta, viitattu 23.3.2014.)

Tällä hetkellä Tuusulan kunnassa on alueita, joissa ei ole tarvittava määrä hoitopaikkoja niitä tarvitseville lapsille. Koska kunnalla ei ole tarjota hoitopaikkoja alueelta, lähin hoitopaikka on Hyrylässä ja matkaa näiden kahden taajaman välillä on melkein 20 kilometriä. Kunnanvaltuuston puheenjohtajan Tuija Reinikaisen (henkilökohtainen tiedonanto) mukaan alueelle kaivattaisiin yksityistä päiväkotia.

Uskon tulosten perusteella, että päiväkodilleni riittäisi asiakkaita ja kunta voisi auttaa yrityksen tilojen löytämisessä. Yritystä suunnitellessa kiinteistö, johon päiväkotia perustetaan, on luonnollisesti keskeisessä merkityksessä. Opinnäytteeni todellisena tavoitteena on toimia yrittäjyyden avaavana ovena, joten tässä vaiheessa minulla ei ole kiinteistöä jota voisin työssäni kuvata.

Haastattelutulosten perusteella pienelle päiväkodille olisi perustamistarve. Päiväkoti, jossa lapsi kohdataan aidosti ja välittävällä tavalla ja jossa hoitoa tarjotaan pienessä yksikössä ilman laitosmaisuuksia, odottaa perustamista.

7 POHDINTA

Minulla on vanhanaikainen suhtautuminen lapsuuteen. Halu suojella lasta aikuisten kovalta maailmalta on suuri. Tiedän miten haluan tehdä työtäni ja parhaiten se onnistuisi omassa yrityksessä. Vuosien varrella näkemykseni on muuttunut, olen aikuistunut ja ymmärrykseni lapsuuden salaisuuteen on lisääntynyt sitä mukaa, kun omat vuoteni lapsena ovat jääneet aina vain kauemmaksi. Myös äitiys on herättänyt hakemaan toisenlaista ammatillista tapaa hoitaa ja kasvattaa lapsia. Tätä opinnäytetyötä voi pitää kannanottona pehmeämpien arvojen puolesta

Mielestäni lapsella tulisi olla oikeus huolettomuuteen, lempeään huolenpitoon ja hyvään hoivaan. Kesäpäiviin, jolloin hän voi ripustaa soikossa pesemiään nukenvaatteita leikkimökin kulmalla olevalle pyykkinarulle. Linnunlauluun ja pitkiin onnellisiin leikkituokioihin. Satuihin, joilla ruokitaan lapsen sisällä olevaa taikaa, annetaan tilaa leikkimielisyydelle ja kuvitteellisuudelle. Saduissa pieni ja arka voi löytää itsestään suuren ja rohkean. Voi olla pieni ja heikko ja silti voittaa suuren lohikäärmeen. Näin lapsi voi kohdata omia pelkojaan ensin satumaailmassa ja vasta sitten todellisessa elämässä.

Pienet ryhmät, pieni päiväkotikoti ja lapsen kohtaamisen merkitys olivat haastatelluille tärkeitä arvoja. Tämä havainto tekee työstäni merkityksellisen, saamani tulokset olisi tärkeää viedä eteenpäin päivähoidosta päättävien tietoon.

Pohdittavaa jäi paljon. Monessa vastauksessa käytettiin kodinomaisuus sanaa kuvaamaan sitä, mitä päivähoidon ympäristön toivottiin tunnelmaltaan tavoittavan. Miten kodinomaisuus- sana koetaan, mitä mielikuvia se herättää? Entä ne perheet, joilla koti voi olla kaaoksessa ja seinien sisällä huonosti voiva perhe. Mitä he toivoisivat päivähoidolta? Tavoittaako yksityinen päivähoito kaikki lapset tasa-arvoisesti? Onko vähävaraisella perheellä mahdollisuutta hakeutua yksityisen hoidon piiriin, eriarvoistanko perheitä suunnitelmillani? Miten tuleva muutos subjektiiviseen hoito-oikeuteen vaikuttaa yksityiseen päivähoidontuottajaan?

Opinnäytetyön tekeminen on ollut mielenkiintoista ja haastavaa. Olen joutunut useaan kertaan tarkistamaan työni tarkoituksen, olen kyseenalaistanut kirjoittamaani ja kokenut riittämättömyyden tunteita. Minulla on ollut valtava palo tähän työhön ja toisinaan se on estänyt näkemästä kokonaisuutta.

Varhaiskasvatusosioon rajasin asiat, jotka mielestäni ovat tärkeimmät ja keskeisimmät. Päätin etten esittele koko alaa alusta loppuun, vaikkakin saatoin jättää tämän vuoksi jotain oleellista puuttumaan. Toisaalta tiedän, että kaikki on sanottu jo jossain, vaikka tästä työstäni jäikin jotain pois.

Yrittäjyysosioon halusin ehdottomasti liittää työhyvinvointiosuuden sen tärkeyden vuoksi. Hyvän tekeminen lisää hyvinvointia ja hyvää voi tehdä kuka tahansa.

Haastattelujen tekeminen oli mielenkiintoista, vaikka jouduinkin menemään reilusti oman mukavuusalueeni ulkopuolelle lähestyessäni vieraita ihmisiä ja pyytäessäni heiltä vastauksia haastattelulomakkeeseen. Olin alun perin päättänyt, että haastattelen kahdeksaa, mutta vastauksia sain vain kuudelta vanhemmalta. Pohdin oliko otanta tarpeeksi suuri johtopäätöksien tekemiseen. Nyt, kun työ on valmis, tiedän, että olisi kannattanut haastatella useampaa. Kysymysten asettelunkin olisin tehnyt toisin. Ehkä olisin myös voinut jännittää tilannetta vähemmän.

Kokonaisuus syntyi pikkuhiljaa erehdysten ja onnistumisten kautta. Aivan pian valmistun sosionomiksi. Yksi suuri tavoite on saavutettu ja se tuottaa minulle iloa. Opiskelu on tuntunut rankalta, mutta nyt näin loppuvaiheessa huomaan kuinka antoisaa se on ollut. Jään kaipaamaan oppimistehtävien tekoa ja tiimiä.

Toisinaan kannattaa pysähtyä ja miettiä mitä elämältä todella toivoo. Isomman unelman voi pilkkoa pieniin osiin ja elämänmuutostaan voi tavoitella pienemmillä askelilla. (Tahkokallio 1998, 116.) Kun riisuu omat oletuksensa ja lakkaa miettimästä mitä muut ajattelevat, voi löytää oman suuntansa ja todellisen toiveensa. Jos yrittäjyys on sitä, mitä haluaa, kannattaa ehdottomasti kokeilla. Elämässä on lupa onnistumiseen ja epäonnistumiseen. Paljon on vielä

opittavaa, nämä opiskeluvuodet olivat vasta alkua. Taaksepäin katsoessani tunnen hienoista haikeutta, vuodet kulkivat ja näinä kolmena vuotena paitsi, että olen oppinut uutta, olen myös vanhentunut ja lapsenikin ovat kasvaneet. Toivon, että jotain hyvää on jäänyt minuun kiinni.

LÄHTEET

- Alanko, Reetta & Ihanamäki, Katja 2012. Päiväkoti Riemula. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Asetus lasten päivähoidosta 1973/ 293. Viitattu 6.3.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1973/19730239>
- Asetus yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 1996/ 1208. Viitattu 6.3.2014. Saatavissa.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19961208>
- Csikszentmihalyi, Mihaly 2005. Elämän virta. Flow. Tutkimuksia onnesta, siitä kun kaikki sujuu. Helsinki: Rasalas kustannus.
- Helenius, Aili & Riitta Korhonen 2005. Mitä varhaiskasvatus on? Teoksessa Merisuo-Strom, Tuula & Soininen, Marjaana (toim.) Opettajuuden jäljillä. Varhaiskasvatuksesta aikuiskasvatukseen. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisuja B:74. Rauma: Rauman opettajankoulutuslaitos. 55–69.
- Hujala, Eeva; Puroila Anna- Maija; Parrila, Sanna & Nivala, Reijo 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvinkää: Edufin.
- Jämsä, Kaisa & Manninen, Elsa 2000. Osaamisen tuotteistaminen sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Tammi.
- Järvilehto, Lauri 2013. Upeaa työtä! Näin teet itsellesi unelmiesi työpaikan. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Kainlauri, Anne 2007. Ideasta hyvinvointialan yrittäjäksi. Helsinki: WSOY.
- Kalland, Mirjam 2011. Päivähoito kiintymyssuhdeteorian valossa. Teoksessa Sinkkonen, Jari & Kalland, Mirjam (toim.) Varhaislapsuuden tunnesiteet ja niiden suojeleminen. Helsinki: WSOYpro. 147–171
- Kalland, Mirjam 2012. Päivähoidon laatu. Teoksessa Kanninen, Katri & Sigfrids, Arja. Tunne minut. Turva ja tunteet lapsen silmin. Jyväskylä: PS-kustannus. 49–66.
- Kalliala, Marjatta 2008. Kato mua! Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa. Helsinki: Gaudeamus.

- Kalliala, Marjatta 2012. Lapsuus hoidossa? Aikuisten päätökset ja lasten kokemukset päivähoidossa. Helsinki: Gaudeamus.
- Kanninen, Katri & Sigfrids, Arja 2012. Tunne minut. Turva ja tunteet lapsen silmin. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Koski, Raita 2012. Päiväkotikaskas. Ympäristöanalyysi yksityisen päiväkodin perustamiseksi. Diakonia-ammattikorkeakoulu Järvenpää. Opinnäytetyö.
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 2002/504. Viitattu 23.3.2014. Saatavissa [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050272?search\[type\]=pika&search\[pika\]=272%2F%202005](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050272?search[type]=pika&search[pika]=272%2F%202005).
- Laki lasten päivähoidosta 1973/36. Viitattu 22.02.2014. Saatavissa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>
- Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 2005/272. Viitattu 23.3.2014. Saatavissa [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050272?search\[type\]=pika&search\[pika\]=272%2F%202005](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050272?search[type]=pika&search[pika]=272%2F%202005).
- Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta 1996/603. Viitattu 6.3.2014. Saatavissa. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1996/19960603>.
- Miskala, Ilja & Lähde, Viivi 2012. Café Muisto. Sosiaalisen yrityksen perustamissuunnitelma. Diakonia-Ammattikorkeakoulu Helsinki. Opinnäytetyö.
- Piironen- Malmi, Ulla & Strömberg Seija 2008. Välittämisen pedagogiikka. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Silja, Mäki & Kinnunen, Pirjo 2005. Lapsi ja nuori sadun peilissä. Teoksessa Mäki, Silja & Linnainmaa, Terhikki (toim.) Hoitavat sanat. Opas kirjallisuusterapiaan. Helsinki: Duodecim. 26–52.
- Sinkkonen, Jari 2012. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Helsinki: WSOY.
- Tahkokallio, Keijo 1998. Peruna kerrallaan. Älyä tunteittesi taika. Helsinki: WSOY.
- Tuusulan kunta. Yksityisen hoidon tuki. Viitattu 23.3.2014. http://www.tuusula.fi/sivu.tmpl?sivu_id=1077
- Uusyrityskeskus 2014. Yrityksen perustamisopas. Opas. Viitattu 7.3.2014. http://www.perustamisopas.fi/sites/perustamisopas.fi/files/Perustamisopas_2014_web.pdf.

Väliavaara, Christine i.a. Pesäpuu ry: Ihmeet tapahtuvat arjessa -

kiintymyssuhteissaan traumatisoituneiden lasten tukeminen

varhaiskasvatuksessa. Viitattu 19.02.2014

http://www.pesapuu.fi/media/uploads/dokumentit/raportit/traumatisoitunut_lapsi_varhaiskasvatuksessa.pdf

Yle uutiset kotimaa. Viitattu 28.1.2014

http://yle.fi/uutiset/kasvatustieteilija_kauhistelee_paivakotitoimintaa_liukuhihnakasvatuksessa_vallitsevat_pahimmillaan_viidakon_lait/705404.

Ylönen, Hilikka 2000. Loihditut linnut. Satujen merkitys lapselle. Helsinki :

Tammi.

LIITE 1

Olen sosionomiopiskelija Sanna Kantoluoto. Teen tutkimusta siitä, millaisia asioita te vanhemmat toivotte lapsenne päiväkodilta ja mitkä asiat ovat teille merkityksellisiä miettiessänne laadukasta päivähoitoa. Haastattelulomakkeen kysymykset liittyvät päiväkodin ympäristöön, toiminnan laatuun ja henkilökunnan toimintaan. Sillä onko lapsenne jo päivähoidossa vai ei, ei ole merkitystä, tärkeää olisi saada kartoitettua toiveenne ja ajatuksianne muutaman lyhyen kysymyksen avulla.

Tutkimus liittyy opinnäytetyöhöni; tavoitteenani on laatia yksityisen päiväkodin perustamissuunnitelma ja teidän ajatuksenne olisivat äärimmäisen merkityksellisiä työni kannalta. Tutkimuksellani haluan kartoittaa sitä, mitä minun mahdollisena tulevana päiväkotiyrittäjänä on hyvä ottaa huomioon toimintaa suunnitellessa.

Työni luotettavuuden takaamiseksi pyytäisin teitä allekirjoittamaan tämän suostumuslomakkeen. Nimeänne tai kotikuntaanne ei tulla mainitsemaan valmiissa työssä ja täyttämänne lomakkeet silputaan opinnäytetyön valmistuttua.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia ajastanne. Keskustelen mielelläni kanssanne kaikesta tähän kyselyyn tai opinnäytteeseeni liittyvästä ja vastaan parhaani mukaan kysymyksiinne.

Kiitos avustanne!

Annan suostumuksen vastausteni käyttämiseen Sanna Kantoluodon opinnäytetyössä. Olen tietoinen, että nimeni ja kotikuntani ja kaikki muut tunnistetiedot jäävät vain tutkimuksen tekijän tietoon opinnäytetyön prosessin ajaksi. Vastauslomakkeeni hävitetään työn valmistuttua eli viimeistään syksyllä 2014.

Päiväys ja allekirjoitus

-
1. Päivähoitoikäisten lastenne lukumäärä ja iät?
  2. Millainen on mielestänne hyvä, laadukas päiväkotiympäristö?
  3. Kuinka paljon lapsia koko päiväkodissa saa mielestänne olla?
  - 4 a. Onko lapsenne ryhmäkoolla merkitystä?
  - 4b. Minkä kokoinen ryhmä olisi hyvä?
  5. Millaista toimintaa toivoisitte päiväkodissa olevan?
  6. Miten toivoisitte päivähoitohenkilöstön suhtautuvan lapseenne?

